

Uklog bekendtgørelse om massive tilskud bremser den grønne omstilling

I et ellers tiltrængt forsøg på at sætte skub i private energirenoveringer har Energistyrelsen i stedet spændt ben for den grønne omstilling. Med en tilskudspulje, som blev tømt på bare 14 dage er efterspørgslen efter nye vinduer nu bremset op. Samtidig er de tekniske krav til tilskudsberettigede vinduessystemer skudt så langt over målet, at effekten i bedste fald er meget begrænset, siger professor og medlem af Klimarådet.

Hvert år bliver 1 procent af den eksisterende bygningsmasse i Danmark energirenoveret. Men hvis vi skal nå de ambitiøse klimamål, som er sat for både 2030 og 2050, er det nødvendigt, at dette tal fordobles. Det slår professor ved Aalborg Universitet og medlem af regeringens klimaråd som bygningsekspert, Per Heiselberg, fast.

Den mest omkostningseffektive omstilling

Umiddelbart virker det derfor logisk og tiltrængt med en tilskudsordning for energirenoveringer af den eksisterende bygningsmasse som den, der blev lanceret den 15. oktober af Energistyrelsen under navnet *Bekendtgørelse om tilskud til energibesparelser og energieffektiviseringer i bygninger til helårsbeboelse*.

"Hvis vi holder fast i, at vi skal reducere vores CO₂-udledning med 70 % i 2030, og at vi som samfund skal være CO₂-neutrale i 2050, så er vi nødt til at se på, hvad der giver den mest omkostningseffektive omstilling, herunder hvilken rolle energibesparelser i bygningsmassen spiller," siger professor Per Heiselberg.

"I forhold til 2050-målene viser analyser, at det omkostningseffektive niveau for energibesparelser i bygningsmassen er omkring 30 procent. Altså at vi skal opnå en reduktion af energiforbruget i vores byggeri på omkring 30 procent i forhold til i dag. I forhold til 2030, svarer det til et niveau i størrelsesordenen 10-15 procent," uddyber han.

Spørgsmålet er derfor, om den nye tilskudsordning kan fremme eller forsinke den udvikling.

Incitament er velkomne, men..

En af måderne, en bygning kan blive mere energieffektiv på, er ved at få udskiftet gamle vinduer med nye.

Ifølge en rapport udarbejdet for brancheforeningen Vinduesindustrien kan ca. 70 % af de ca. 52 mio. m² vinduer, som sidder i danske boliger i dag, udskiftes til mere energieffektive vinduer med et besparelspotentiale på svimlende 4.327 GWh om året.

Det enorme potentiale skyldes blandt andet, at de danske krav til vinduers energieffektivitet gennem Bygningsreglementet er strammet med 25 % tre gange siden 2010. Altså er vinduerne i dag 75% bedre end for 10 år siden. Konkret må der i dag kun monteres vinduer i både renoveringsprojekter og nybyggede beboelsesbygninger, hvis vinduerne som minimum er

energie neutrale. Og produkterne er udviklet, så de passer til hele den varierede, danske facadearkitektur.

”Der ligger et kæmpe udviklingsarbejde bag de produkter, som vores branche i dag kan præsentere. Og der ligger et kæmpe lovgivningsmæssigt arbejde bag at vi er kommet derhen, hvor kravene til både nybyg og renovering er så høje, som de er. Derfor er det den rigtige timing at tilskynde til vinduesudskiftninger nu. Og som sådan er det velkomment med et økonomisk incitament,” lyder det fra VinduesIndustriens direktør, Johnny H. Jensen. Men der er et men.

Tilskudsordningen har bremset for salget

Tilskudspuljen deles ud efter særlige kriterier, og i størrelsesordenen 25-30 procent af markedsprisen for vinduerne. Og det har nu store konsekvenser for branchens virksomheder, der ellers gennem de seneste 10 år har underkastet sig verdens strengeste energikrav gradvist og ganske frivilligt.

Foreningens formand, Claus Arberg, fortæller hvordan tilskudsordningen nu gør mere skade end gavn.

”I deres stræben efter at fremme den grønne omstilling har Energistyrelsen udsendt en bekendtgørelse, som på grund af tilskuddets størrelse ikke kan gives ret mange gange, før kassen er tom. Dermed er der skabt et ”stop-and-go” på markedet, som både skader virksomhederne og den grønne omstilling,” lyder det fra Claus Arberg.

Således kan flere vinduesproducenter nu fortælle, at ordrer bliver annulleret, fordi bygningsejerne ikke nåede at få ansøgt om tilskud, inden puljen var opbrugt.

”VinduesIndustrien har tidligere givet udtryk for, at der skal politiske ambitioner og en klog lovgivning til for at kunne indfri Danmarks klimalov om 70 % reduktion af CO²-udslippet, og at energirenoveringer er et vigtigt skridt på vejen. Og det står vi ved. Men denne lovgivning er decideret uklog: Energistyrelsen har med gammelkendte metoder om additionalitet på produktniveau efter min bedste overbevisning ramt et pænt stykke ved siden af skiven,” fortsætter Claus Arberg.

Tilskudsordningen er nemlig skruet sammen omkring et såkaldt additionalitetsprincip, som betyder, at for at blive tilskudsberettiget, skal et vinduessystem være endnu mere energieffektivt end lovens mindstekrav. Som altså er ekstremt højt i forvejen.

”Nu er vi havnet i en situation, hvor kun få husejere får skiftet vinduer, fordi tilskuddet er opbrugt. Og for de heldige ejere af ældre boliger, som slap igennem nåleøjet, gælder det så, at de nye vinduer skal være væsentligt mere energieffektive end vinduerne i det nybyggede hus i energiklasse A længere nede ad vejen. Vi risikerer at gentage brøleren fra 70’erne, hvor tilskud af denne kaliber ændrede facadearkitekturen i mange ældre ejendomme til ukendelighed,” lyder det fra Claus Arberg med en hovedrysten.

Savner mest energibesparelse for pengene

Hvorvidt de høje krav i tilskudsordningen til vinduernes energipræstation har en mærkbar effekt på bygningens energiforbrug, stiller Per Heiselberg sig tvivlsom overfor.

”Det bliver hurtigt en teoretisk diskussion. Men ham i murermestervillaen får ikke væsentligt mere ud af at sætte markedets mest energieffektive vindue i sit gamle hus end hvis han havde valgt et vindue, som lever op til de almindelige lovkrav, der er i dag,” siger professoren.

”I virkeligheden handler det om hvad man skal bruge pengene på: Er den ekstra energibesparelse for lille i forhold til den ekstra omkostning? Var det bedre at bruge pengene på nogle andre tiltag, som gav mere energibesparelse for bygningen? Tilskudsordningen knytter sig op på nogle enkelte teknologier og additionalitetsprincippet, hvorimod man slet ikke kigger på bygningen som helhed. Man bør se på den enkelte bygning og identificere, hvor man får mest energibesparelse for pengene i stedet for at pege nogle enkeltdele i bygningen ud og lade dem få tilskud,” anbefaler professor Per Heiselberg.

Løsningen kunne findes via boligens energimærke

Også branchedirektør Johny H. Jensen havde hellere set, at man greb fordelingen af tilskudsmidlerne an på en anden måde:

” Vi havde hellere set, at der blev belønnet med et direkte tilskud eller at det udløste et skattefradrag, når boligen kan rykke en hel klasse op på A-G skalaen i energimærkningsordningen for boliger,” lyder det fra branchedirektøren.

For de fleste ældre ejendommers vedkommende vil det for eksempel kunne ske ved at udskifte vinduerne til energineutrale vinduer, som er mindstekravet i dag. Men i princippet ville alle former for energirenovering kunne komme i spil. På den måde ville midlerne i den samlede pulje blive fordelt på de tiltag, der giver mest effekt på den enkelte bygning.

”Set fra branchens perspektiv er det den måde, klimaet får mest muligt gavn af de tilskudskroner, der er i spil – og uden at skade virksomhederne i byggebranchen,” slutter Johny H. Jensen.

For yderligere kommentarer kontakt:

Per Heiselberg
Professor, Aalborg Universitet, medlem af Klimarådet
pkh@build.aau.dk
9940 8541, 2023 4660

Claus Arberg
Formand, VinduesIndustrien
ca@hvidbjergvinduet.dk
4014 1185, 9691 2201

Johny H. Jensen
Direktør, VinduesIndustrien
jhj@vinduesindustrien.dk
3190 2090 , 5121 2419

Link til billeder:
<https://www.vinduesindustrien.dk/index.php?id=3326>